

Regin Hammer úr Havn hevur tikið útbúgving í olju- og gassbúskapi við lærda háskúlan í Dundee í Skotlandi. Á myndini saman við Fríðbjørk Biskopstø úr Klaksvík, sum hevur útbúgv seg sum jarðfrøðing í Keypmannahavn og London. Bæði hava tey fingið legat frá AMG oljubólkinum

Fyrsti føroy- ingur við út- búgving í olju- og gassbú- skapi

JAN MÜLLER

Líka síðani menn av álvara fóru at tosa um eina møguliga komandi føroyska oljuvinnu hava stóðugt fleiri føroyingar valt sær hesa vinnu sum framtíðar lívsleið. Eisini ungir føroyingar hava longu valt „oljuleiðina“ ella øki við tilknýti til hesa vinnu, tá teir eru farnir burtur at útbúgva seg.

Millum teirra, sum eftir lokna útbúgving í Hoydølum, og eitt ára lestur á Fróðskaparsetrinum hevði hug til at vita meira um hesa fyrri okkum so nýggja vinnu, er Regin Hammer úr Havn.

Eftir studentaskúlan fór hann á Fróðskaparsetrið, har hann var í eitt ár. Tað gav honum beinleiðis atgongd til 2. ár á Robert Gordon universitetinum í Aberdeen, har hann bert 20 ára gamal byrjaði at lesa búskap. Útbúgvingin tók trý ár. Tað er rættliga kostnaðarmikið hjá føroyingum at lesa í Skotlandi, og fekk Regin stuðul frá Shell í Føroyum til lesturin.

Ahugin hjá Regin fyrri eini komandi føroyskari oljuvinnu sæð út frá einum búskaparligum ljósi og tann sannroynd, at Aberdeen er oljuhvúðastadurin í Bretlandi,

gjørdu tað rættliga náttúrligt at fara víðari við lesnaðinum. Og tá tey trý stóru oljufeløgini í AMG-bólkinum, Statoil, Mobil og Enterprise settu lýsingar í føroysku bløðini, har tey buðu føroyingum legat, um áhugi var fyrri at taka hægri lestur í Bretlandi við atli til eina oljuvinnu, søkti Regin. Úrslitið varð, at hann fór at lesa olju- og gassbúskap á lærda háskúlanum í Dundee.

Hetta var eitt sera áhugavert tíðarskeið, har Regin fekk serútbúgving í orkubúskapi og harundir í skatting av oljufeløgum. Í september í fjór fekk hann starv í Figgjarmálastýrinum, sum eisini hevur endaliga ábyrgdina av skatting av eitt nú oljuvinnu í Føroyum.

Kolvetnisskattalóg, sum nú er lögð fyrri tingið, var meira enn hálv liðug, tá Regin byrjaði at arbeiða í Figgjarmálastýrinum.

Regin veit ikki, hvussu framtíðin verður, men honum dæmar væl á sínum nýggja arbeiðs-plássi, eisini tí at tað hann hevur útbúgv seg til, olju- og gassskatting, er nakað sum verður lagt til rættis á Figgjarmálastýrinum.

Regin Hammer, serfrøðingur í olju- og gassbúskapi:

Føroysk oljuvinna møguliga einki gullnám

Halda lágu oljuprísirnir sær, ella møguliga lækka enn meira, verður føroysk oljuvinna møguliga ikki tað gullnámið, sum fleiri hava roknað við, sammett við menningina í øðrum londum. Men virksemið og arbeiðið í Føroyum kann fáa stóran týðning fyrri samfelagið

Jan Müller

Hvat heldur so hesin bert 25 ára gamli føroyski serfrøðingurinn í olju- og gassskatting um kolvetnisskattalógina, sum er lögð fyrri tingið og sum skal til 1. viðgerð í dag!

Fyrri Regin er uppskotið til kolvetnisskattalóg bara eitt forlongisli av vanligu partafelagsskattinum, soleiðis at hann eisini fevnir um aðra vinnu á landgrunninum. Her er einki kontroversielt at finna ella sum hann málber seg - einki, sum kann føra til høvuðsbrýggj nakra staðni.

Regin Hammer heldur, at lógin sum so skuldi verið góð nokk fyrri oljufeløgini, ikki minst nú partafelagsskatturin er eitt sindur lægri enn í øðrum londum. Her er hann 27%, og aðra staðni liggur hann kanska um tey 30%.

Gott at testa skipanina nú

Uppá fyrispurning um tað er rætt at skatta fólkini, sum eru umborð á seismikkskipum eina sera avmarkaða tíð heldur Regin tað vera rimuligt. Hann heldur ikki tað er rætt at samanbera hetta við vanligu fiskiskap í fremmandum sjógv, sum onkur hevur lagt upp til.

„Her er talan um eitt ávíst projekt, sum miðar móti at finna olju og gass her. Og vit skulu sjálvandi skatta alt tað projektvirksemi, sum er í gongd á føroyskum øki og harvið eisini tey, sum arbeiða við tí.“

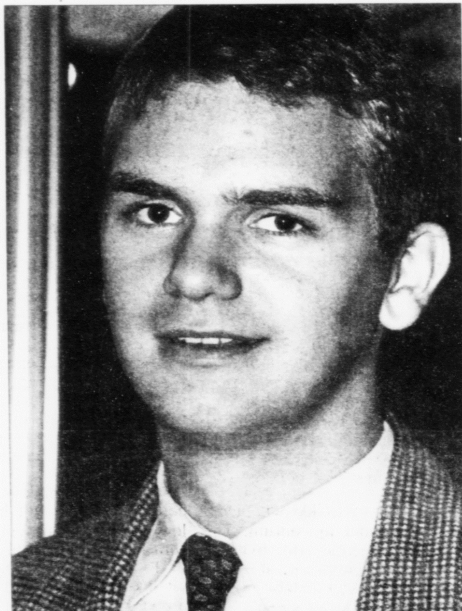
Og tey, sum arbeiða her kanska bara í eina avmarkaða tíð eitt nú umborð á seismikkskipum eru væl ein partur av projektinum.

Sjálvur heldur Regin, at tað verður avmarkað, hvat vit fáa inn av skatti frá seismikkmanninum. Henda skattingin er kanska meira at meta sum ein roynd at testa okkara skattaskipan.

„Eg haldi tað er gott, at hetta kemur nú, tí tað verulig gongd kemur í virksemið, hevur tú fingið testað skattaskipanina út frá seismikkmanninum.“

Serskattur og nýtslugjald

Eftir at kolvetnisskattalógin er samtykt, skulu setast í gildi fylgilógir viðvíkjandi fyrirsiting av lóginu. Eftir tað kemur spurningurin um serskatt og royalti, tvs. nýtslugjald í sambandi við sjálv loyvinu. Støða er ikki

Regin Hammer, olju- og gassbúskaparfrøðingur

tikin til tað í sjálvandi kolvetnisskattalógini.

Regin Hammer sigur, at vit verða undir øllum umstøðum noyð til at gera av, um vit skulu hava nakran serskatt, aðrenn loyvin verða givin.

Tá vit spyrja Regin, hvørja hugsan hann hevur um ein komandi serskatt heldur hann fyrri, at hetta er nakað hann hevur hugsað um og havt eina meining um, men tað er so nógv broytt síðani tað, ikki bert er oljuvinnan broyttur, eisini samansetingin av olju- og gassvinnu er broytt. Sjálvur hevur hann hildið, at tað var rætt við einum serskatti, men í dag er hann ikki so vissur í tí.

Hvat viðvíkur áseting av nýtslugjaldi - royalti - í sjálvum loyvinum, tá hesi verða givin, heldur Regin, tað vera eitt vánaligt amboð til at innheinta við, og tað skuldi man tí kanska ikki brúkt ov nógv. Feløgini vilja eisini sleppa undan tí sum pestin sjálv. Royalti verður nevniliga ikki sett eftir, hvat tú hevur eftir men eftir tí tú framleiðir. Hetta er sera vágiligt fyrri feløgini, sum á henda hátt kunnu koma at gjalda hogan skatt sjálvt tá tey hava stórt tap.

Oljuvinnan sum aðrar vinnur

„Men hava vit lítlan parta-

felagsskatt, kanska ongan ella lítlan serskatt og endá onki ella lítið nýtslugjald, hvussu skal føroyska samfelagið fáa sín part av vinninginum?“

„Tað er spurningurin. Møguliga eru vit komin hartil, at oljuvinnan ikki longur er ein vinna, har tú vinnur milliónir av krónum uppá ein dag. Kanska er oljuvinnan við at gerast ein vinna sum flest allar aðrar vinnur. Feløgini fáa teir pengarnar inn, sum tað kostar at fáa oljuna upp og lítið meira enn tað. Og tá er ikki nógv eftir at skatta. Tað kundi sæð út til, at gongdin er tann vegin.“

Regin Hammer vísir á, at vil illa til, og oljuvinnur ger eitt dykk aftrat og t.d. endar niðri á 8 dollarum, so verður ikki nógv at geva burtur ímillum. Tá verða tað ein til tveir dollarar eftir til felagið, og teir pengarnir eru ov lítið til at krevja skatt av.

Verður hetta gongdin so er greitt, at ein føroysk oljuvinna verður ikki tað gullnámið, sum kanska fleiri høvdu ímyndað sær, nú tá ein hevur sæð, hvussu nógvur pengur vinnan hevur givið av sær við góðu oljuvinnunum.

Regin Hammer heldur tó, at vit eiga ikki at gloyma týðningin av tí avleiðda virksemi, sum oljuvinnan

gevir. „Um nakað fer í gongd, og tað kanska ikki gevur so nógv beinleiðis til landskassan, so kann tað seta nakað av virksemi í gongd, og tann vegin kemur tað at verða betri fyrri føroyska samfelagið.“

Regin Hammer heldur sjálvur, at hetta við virksemi og arbeiði í Føroyum er nógv sunnari og betri fyrri Føroyar. Tí ræður eisini um at fáa føroyskar fyrirtøkur við í útviklingin, men tó ikki fyrri einhvønn prís.

„Latið okkum ímynda okkum, at her kanska bert finst eitt oljufelt. Hava virkini á landi tá longu gjørt seg út til at tað kanska verða funnin nógv fleiri felt, so hava vit tá einki vundið men í veruleikanum tapt. Talan er og verður tí um eina ballansugongd millum tað vit gera iløgur í og tær vónir vit hava til eina oljuvinnu.“

Sáttmálar kunnu broystast

Hóast hann hevur fingið ein góða baillast í útbúgvingin innan oljubúskap, so heldur Regin tað vera sera tørført at siga, antin tú skal seta høg ella lág krøv til eitt nú serskatt. Við stóðuni sum hon er í løtuni og útlitinum til, hvussu hon kann broystast enn meira, so kanst tú ikki so væl hugsa í búskaparligum banum men kanska meira í taktiskum.

„Men um vit nú siga, at soleingi oljuprísirnir eru lágir, so verður skattingin lág, og tað øvugta verður galdandi, um prísurin fer uppafur!“

„Hetta er ein mogleiki, men tað er ikki serliga populært hjá oljufeløgum. Tað vilja tey kanska halda er eitt sindur unfair. Men tað er kanska ein metingarspurningur, um tann avtalan, sum varð gjord fyrri kanska fimm árum síðani, tá prísurin var lágur og undir øðrum fortreytum, eisini skal vera galandi, tá prísirnir eru vørnir góðir aftur. Vanliga verður sagt í sáttmálum, at um fortreytirnar broystast munandi, so er tann sáttmálin ikki galdandi meira.“

Spurningurin er so, um hetta er serliga heidurlig mannagongd!